

**KRONIKA
CHRONICLE****SEPTYNIOLIKTOJI PASAULINĖ EKOLOGINIO ATKŪRIMO KONFERENCIJA
„EKOLOGINIS ATKŪRIMAS: PASAULINIS IŠŠŪKIS“**

Saragosa, Ispanija, 2005 m. rugsėjo 12–18 d.

THE 17th WORLD CONFERENCE ON ECOLOGICAL RESTORATION „ECOLOGICAL RESTORATION: A GLOBAL CHALLENGE“

Zaragoza, Spain, September 12–18, 2005

Septynioliktoji Pasaulinė ekologinio atkūrimo konferencija, įvykusi 2005 m. rugsėjo 12–18 d. Saragoje (Ispanija), subūrė daugiau kaip 850 įvairių sričių specialistų iš 77 pasaulio valstybių. Ši Europoje surengta konferencija pripažinta didžiausiu ekologinio atkūrimo specialistų susibūrimu už Jungtinių Amerikos Valstijų ribų. Dauguma ankstesnių konferencijų buvo organizuojamos Amerikoje, kadangi konferencijos, kaip ir pačios ekologinio atkūrimo idėjos, iniciatoriai – 1987 metais JAV įkurta Tarptautinė Ekologinio Atkūrimo Organizacija (Society for Ecological Restoration International – SER). Septynioliktosios konferencijos organizatoriai – SER ir jos skyrius Europoje, kuriems talkino Pirėnų ekologijos institutas bei Viduržemio pajūrio agronomijos institutas Saragoje.

Pasaulinė ekologinio atkūrimo konferencija – įvairių mokslo sričių mokslininkų, konsultantų, kraštovaizdžio architektų, aplinkos inžinierių, ekonomistų, atliekų tvarkymo, kaimo plėtros grupių, žemėtvarkininkų, privačių įmonių, tarptautinių draugijų, vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų atstovų, teisininkų, žurnalistų ir kitų specialistų forumas. Konferencijos pranešimuose, diskusijose ir seminaruose pabrėžta, kad ekologinis atkūrimas – XXI amžiaus pasaulinio masto iššūkis, kurio tikslas yra suvienyti mokslo ir praktikos pasiekimus, siekiant pagerinti visos planetos, atskirų regionų ar lokalių vietovių gamtinę būklę ir išsaugoti biologinę įvairovę Žemėje. Vietoj tiesioginės ar netiesioginės žmogaus veiklos pertvarkytų, pažeistų, degraduotų arba visiškai sunaikintų ekosistemų siekiama atkurti panašias kaip natūralias gamtines ekosistemas ir ekologiškai patikimus ryšius tarp gamtos ir kultūros.

Pasaulinės ekologinio atkūrimo konferencijos tikslas – pasidalinti patyrimu, kaip pasitelkiant įvairių sričių spe-

cialistų mokslo ir technikos žinias galima sėkmingai įgyvendinti ypač aktualius gamtos sauginius bei gamtinio ir ekologinio gamtos tvarumo atkūrimo projektus, efektyviai panaudoti turimas ekonomines galimybes bei skatinti aktyvų visuomenės dalyvavimą rengiant ir įgyvendinant ekologinio atkūrimo projektus. Konferencijoje nagrinėtos pasaulinės kraštovaizdžio, ekosistemų, buveinių, pažeistų ir užterštų plotų bei aplinkos atkūrimo, urbanizacijos, socialinės, ekonominės ekologinio atkūrimo techninių aspektų, mažųjų tautų išlikimo ir kitos problemos bei siūlyti jų sprendimo būdai.

Konferencijos mokslinėje programoje pristatyti aštuoni plenariniai pranešimai, kuriuos perskaitė žymiausi pasaulio ekologinio atkūrimo specialistai: R. Costanza (JAV), D. Papale (Italija), R. Forman (JAV), B. Fu (Kinija), D. Lamb (Australija), B. Schlamadinger (Austrija), W. J. Mitsch (JAV), A. Brandeis (Izraelis), organizuoti keturi ekologinio atkūrimo kursai (upių ir jų slėnių, pusdykumių ekologinio atkūrimo, ekologinio modeliavimo ir ekologinio atkūrimo projektų planavimo, įgyvendinimo ir vertinimo temomis) ir keletas seminarų, pateikta 200 stendinių pranešimų. Konferencijoje perskaityta 400 pranešimų, pagal šias temų grupes: 1) Globalinis ekologinis atkūrimas; 2) Kraštovaizdžio ekologinio atkūrimo metodai; 3) Ekosistemų ekologinis atkūrimas (miškų, pievų, krūmynų, pelkių, upių ir upių salpų, ežerų ir lagūnų, pakrantės ir jūrinių ekosistemų, koralinių rifų, smėlynų ir t. t.); 4) Nykstančių buveinių ir populiacijų ekologinis atkūrimas; 5) Ekologinio atkūrimo socialiniai ir kultūriniai aspektai; 6) Ekologinio atkūrimo ekonomika; 7) Pažeistų vietovių ekologinis atkūrimas (baigtuose eksploatuoti karjeruose, naftos išsiliejimo vietose, užterštuose dirvožemiuose, erozijos paveikuose plotuose ir t. t.); 8) Ekologinis atkūrimas

urbanizuotose teritorijose; 9) Techninės ekologinio atkūrimo prielaidos; 10) Modeliavimas, kaip ekologinio atkūrimo priemonė.

Botanikos instituto mokslininkų pranešime „Sėtų pievų natūralizacija ir pievų biologinės įvairovės atkūrimas Lietuvoje“ pateikti apibendrinti daugiamečių mokslinių tyrimų rezultatai, sėtų pievų natūralėjimo, kaip minimalių investicijų reikalaujančios pievų biologinės įvairovės atkūrimo galimybių, įvertinimas. Konferencijoje daugiausiai pranešimų skaitė Europos (29 šalių) ir Šiaurės Amerikos ekologinio atkūrimo specialistai, aktyviai dalyvavo Azijos (18), Afrikos (14), Lotynų Amerikos (9) valstybių bei Australijos ir Naujosios Zelandijos atstovai. Baltijos šalims atstovavo Lietuvos ir Estijos mokslininkai.

Organizatoriai pakvietė konferencijos dalyvius susipažinti su Ispanijoje įgyvendintais svarbiausiais ekologinio atkūrimo projektais. Įvyko šešiolika ekspedicinių išvykų į skirtingas Ispanijos vietas, kuriose buvo ga-

lima įvertinti miškų, pievų, pelkių, upių, jūrų pakrančių, aridinių ir urbanizuotų teritorijų ekologinio atkūrimo projektų efektyvumą. Lietuvos atstovai dalyvavo išvykoje į Ordesos ir Monte Perdido nacionalinį parką. Jame galėjome įvertinti Pirėnų miškų įvairovę, ganiavos įtaką alpinių pievų bendrijoms ir jų atsistatymo ypatybes.

Pasaulinėje ekologinio atkūrimo konferencijoje Saragošoje pateikti įrodymai, kad pasitelkę mokslą mes galime pakeisti visuomenės, ir ypač politikų, požiūrį į gamtinės aplinkos saugojimo ir ekologinio atkūrimo problemas ne tik visos planetos mastu, bet ir artimiausioje – mūsų gyvenamoje – aplinkoje.

Penktoji Europos ekologinio atkūrimo konferencija „Europos žemės naudojimo pokyčiai – iššūkis atkūrimui ekologiniu, ekonominiu ir etiniu aspektais“ numatyta 2006 m. rugpjūčio 22–25 d. Greifswalde, Vokietijoje (www.uni-greifswald.de/SER2006/), o 2007 m. San Fransiske (JAV) įvyks jau aštuonioliktoji Pasaulinė ekologinio atkūrimo konferencija.

ROMAS PAKALNIS, JŪRATĖ SENDŽIKAITĖ

Botanikos institutas, Kraštovaizdžio ekologijos laboratorija, Žaliųjų Ežerų g. 49, LT-08406 Vilnius;
el. paštas: romasp@botanika.lt; jursend@botanika.lt